

Handwritten musical notation, including a treble clef and several lines of notes, appearing as a faint, mirrored bleed-through from the reverse side of the page.

Lærebog i Immaterialret

Anden udgave

3. udgave, København 1991

by E. Gantoft-Hyk, Charlottenlund

Indbinding: Damm's Bogbinderi, Randers

Printed in Denmark 1991

PUBN 87 574 5271 7

Forord

Den foreliggende fremstilling af immaterialretten er en kortfattet lærebog, ikke nogen håndbog. Immaterialretten er præget af stor detailrigdom, og det siger sig selv, at en lærebogsmæssig fremstilling ikke kan redegøre for samtlige enkeltheder. Herom må henvises til de foreliggende (og kommende) kommenterede lovudgaver. Teksten er imidlertid forsynet med så mange henvisninger til retspraxis m.v., at den forhåbentligt også vil kunne være til nytte i det praktiske retsliv. Med immaterialrettens stigende betydning er der antageligvis mange, der har behov for en overskuelig samlet fremstilling af retsområdet.

Manuskriptet er renskrevet af overassistent Hanne Krogh med vanlig omhu, for hvilken jeg takker.

Texten er ført ajour indtil udgangen af oktober 1987.

Forord til 2.udgave

Lovgrundlaget er i disse år genstand for betydelige ændringer. På ophavsrettens område skete der væsentlige ændringer i 1989, bl.a. vedrørende edb-programmer. På patentrettens område indtrådte Danmark i det europæiske samarbejde pr.1.1.1990, jfr. ændringsloven af 1989, og i maj 1991 vedtoges en helt ny EF-harmoniseret varemærkelov. Alle disse ændringer er indarbejdet i teksten, der også f.s.v. angår praxis og litteratur er ført ajour indtil begyndelsen af maj 1991.

Lektor, kontorchef Lise Dybdahl Østerborg har gennemlæst manuskriptet og ydet værdifuld bistand, for hvilken jeg takker. Jeg takker også overassistent Hanne Krogh for god hjælp vedrørende edb-styringen.

M.K.

Indholdsfortegnelse

Forkortelser	17
Kapitel I	
Immaterielrettens udvikling og grundstruktur ...	19
A. <i>Retsområdets afgrænsning og terminologi</i>	19
B. <i>Immaterielrettens udvikling</i>	21
1. Urtid, oldtid og middelalder	21
2. Nutidens teknologisamfund	24
C. <i>Immaterielrettens samfundsmæssige afbalancering</i>	28
1. Grundsynspunktet	28
2. Tidsmæssige begrænsninger og frie udnyttelser	29
3. Tvangslicens. Aftalelicens	29
D. <i>Rettighedsstrukturen</i>	31
E. <i>Det internationale samarbejde</i>	34
1. Globalt samarbejde: Pariser- og Bernerkonventionen m.v.	34
2. Europæisk samarbejde: Europarådet og EF. Romtraktatens almindelige regler	39
3. Nordisk samarbejde	44
F. <i>Immaterielrettens kilder</i>	45
Kapitel II	
Ophavsret	47
A. <i>Retsgrundlaget. Den gældende lov og reformovervejelserne</i>	47
B. <i>Retserhvervelsen. Form- og beviskrav</i>	48
C. <i>Beskyttelsens objekt</i>	49
1. Afgrænsningen af de beskyttede værker efter deres art .	49
a. Lovens kapitel I: Litterære og kunstneriske værker. De forskellige værkskategorier. Undtagelserne: Love og administrative forskrifter m.v.	50
b. Lovens kapitel V:	54
(1) Udøvende kunstnere	54

(2) Grammfonplader	56	b. Konsumptionsreglerne i OHL §§ 23 og 25:	
(3) Radio og TV-udsendelser	57	Videresalg, udlån og udleje m.v.	96
(4) Kataloger, tabeller m.v.	58	c. Offentlig fremførelse og fornyet offentlig	
(5) Pressemeddelelser	58	fremførelse. Fællesantenneanlæg og Kabel-TV	103
P. Bedømmelsen af de enkelte værker	59	2. Den ideelle ret	107
a. Originalitetskravet og læren om den subjektive nyhed	60	a. Faderskabsretten: Navne- og kildeangivelsespligt ...	108
b. Kvalitetskrav o.lign. Sondringen mellem ren og		b. Respektretten. Krænkelse af kulturelle interesser.	
anvendt kunst	62	Destruktion af værker.	110
Kasuistik:		3. Beskyttelsen i h.t. kap. V	113
(1) Litterære værker	65	a. Udøvende kunstnere	113
(2) Arkitektur	66	b. Fonogrammer	114
(3) Møbelkunst og anden brugskunst	67	c. Radio- og TV-udsendelser	115
(4) Industridesign	69	d. Katalogbeskyttelsen	115
(5) Både og biler	70	e. Pressemeddelelser	115
(6) Smykker, beklædning o.lign.	70	F. <i>Krænkelsspørgsmålet</i>	116
(7) Legetøj	71	1. Udgangspunkt og problemstilling. Enerettens	
(8) Kataloger m.v. § 49	71	udstrækning	116
(9) Edb-programmer	72	2. Læren om den konkrete form contra idé- og	
(10) Reklamer, varemærker m.v.	75	motivbeskyttelse	117
c. Kvantitetskrav. Titelbeskyttelse	77	3. Nærmere om lighedsbetømmelsen	119
D. <i>Beskyttelsens subjekt</i>	79	a. Litterære værker	119
1. Den originære retsindehaver Grundprincippet i § 1.		b. Billedkunst m.v.	120
Subjektproblemer i kap. V.	79	c. Brugskunst, arkitektur m.v.	120
2. Flere ophavsmænd. Medvirken. Samejet i § 6.		4. Bevisspørgsmål	121
Fællesværker. Teknisk medhjælp	80	5. Særreglen om tekniske tegninger o.lign. beskrivende	
3. Rettens overførlighed	81	værker	122
a. Overdragelse af værker og eksemplarer. Bestilte		G. <i>Indskrænkninger</i>	123
værker. Specialitetsgrundsætningen m.v.	81	1. De almindelige principper i OHL kap. II	123
b. Arv og skifte	84	2. De enkelte begrænsninger	126
c. Kreditorfølgning	84	a. Privat eksemplar fremstilling	127
4. Arbejdstageres ophavsret	86	b. Citat	131
a. De almindelige regler	86	c. Informationsfrihed m.v.	134
b. Særreglen om edb-programmer	89	d. Særlige benyttelser	134
5. De ophavsretlige organisationer KODA, NCB, Gramex,		e. Radio og TV	135
COPY-Dan m.fl.	92	f. Arkivering	137
E. <i>Beskyttelsens indhold</i>	93	H. <i>Varighed</i>	138
1. Eneretsprincippet	93	1. Den ophavsretlige beskyttelsesperiode	138
a. Eksemplarret, fremførelsesret, spredningsret		2. Beskyttelsesperioderne i OHL kap. V	140
og visningsret	93	3. Retsstillingen efter ophavsrettens udløb	141

Kapitel III		
Fotoret		
A.	<i>Retsgrundlaget</i>	143
	1. Den immaterialretlige lovnormering	143
	2. Andre fotorettlige spørgsmål	144
B.	<i>Retserhvervelsen</i>	145
C.	<i>Beskyttelsens objekt</i>	145
	1. Det fotografiske billede	145
	2. Motivet	146
	3. Retten til negativet	147
D.	<i>Beskyttelsens subjekt</i>	147
	1. Fremstilleren	147
	2. Overførelse af retten	148
	3. Bestilte billeder	148
	4. Ansættelsesforhold	148
E.	<i>Beskyttelsens indhold</i>	149
	1. Eneretten til eksemplar fremstilling og visning	149
	2. Den ideelle ret	150
F.	<i>Krænkelsspørgsmålet</i>	151
G.	<i>Indskrænkninger</i>	152
	1. De almindelige principper	152
	2. De enkelte indskrænkninger	153
	a. Privat brug. Undervisningsbrug m.v.	153
	b. Alment oplysende fremstillinger. Dagbladsbrug	153
	c. Fjernsyn	154
	d. Retspleje. Aktindsigt m.v.	154
H.	<i>Varighed</i>	155
Kapitel IV		
Patentret		
A.	<i>Retsgrundlaget</i>	156
	1. Patentloven og EPK	157
	2. Andre retskilder	157
B.	<i>Retserhvervelsen</i>	159
	1. Grundprincipperne	159
	2. Patentansøgningens indhold og behandling	161
	a. Dansk patentansøgning	162
	b. International patentansøgning	165
	c. Europæisk patentansøgning	166
	3. Valget mellem de tre veje	169
	4. Patentagenter. Teknologisk service	171
	5. Patentprofylaxe. Hemmelhedsbeskyttelse. Know-how	172
C.	<i>Beskyttelsens objekt</i>	175
	1. Patentlovens opfindelsesbegreb	176
	a. Den tekniske emneverden	176
	b. Opdagelser	178
	c. Industriel udnyttelse	178
	d. Reproducerbarhed m.v.	179
	2. Lovbestemte undtagelser og særområder	180
	a. Kemiske forbindelser	180
	b. Lægemidler o.lign.	181
	c. Næringsmidler	184
	d. Planter, dyr og mikrobiologi	184
	e. Forædlingsrettigheder	188
	f. Sædelighed og offentlig orden	190
	3. Nyhedskravet	190
	a. Almindelige regler	190
	b. Konventionsprioritet	193
	4. Opfindeshøjde	194
D.	<i>Beskyttelsens subjekt</i>	196
	1. Opfinderretten	196
	2. Rettighedernes overførlighed	197
	3. Arbejdstageres opfindelser	198
E.	<i>Beskyttelsens indhold</i>	201
	1. Enerettens almindelige udstrækning	201
	2. Indirekte produktbeskyttelse	202
	3. Middelbare patentindgreb	203
	4. Konsumptionsprincippet	204
F.	<i>Krænkelsspørgsmålet</i>	205
	1. Patentbeskyttelsens omfang	205
	2. Patentkravslæren. PTL § 39.	208
	3. Patentkravet i retspraxis. Helhedsbedømmelsen.	210
	4. Vejledende principper. Ækvivalenslæren m.v.	
	Retspraxis i krænkelssager.	211
G.	<i>Indskrænkninger</i>	213
	1. Ikke-erhvervsmæssige handlinger.	
	Erhvervsmæssig forskning m.v.	214
	2. International samfærdsel	214

I. Forbenyttelsesret	215
I. Wangshicens	216
II. <i>Varighed m.v.</i>	219
I. Den maksimale gyldighedstid	219
2. Afsatgiftsystemet	221
3. Ufyldighedskendelse	222

Kapitel V

Mønsteret m.v.	225
A. <i>Retsgrundlaget</i>	225
1. Det nationale retsgrundlag. Retsudviklingen	225
2. Det internationale retsgrundlag	227
B. <i>Retserhvervelsen</i>	228
C. <i>Beskyttelsens objekt</i>	231
1. Den almindelige afgrænsning: Udseendet	231
2. Særlige begrænsninger	232
3. Nyhedskravet	233
4. Forskelskravet: Væsentlig adskillelse	234
D. <i>Beskyttelsens subjekt</i>	236
1. Frembringeren. Overdragelse af retten	236
2. Ansættelsesforhold	236
E. <i>Beskyttelsens indhold</i>	237
1. Eneretten og dens udstrækning	238
2. Samme eller lignende vareart	238
F. <i>Krænkelsspørgsmålet</i>	238
G. <i>Indskrænkninger</i>	239
H. <i>Varighed m.v.</i>	240
I. <i>Retsbeskyttelse af halvlederprodukters udformning</i>	240

Kapitel VI

Varemærkeret	243
A. <i>Retsgrundlaget</i>	243
1. Det nationale retsgrundlag. EF-harmoniseringen	243
2. International varemærkeret. EF-udkastene. Fremmede varemærkers retsstilling i Danmark	244
3. Andre regler om beskyttelse af forretningskendetegn, herunder fællesmærker	247
B. <i>Retserhvervelsen</i>	248
1. Registrering eller brug?	248

2. Retserhvervelse ved registrering. Fremgangsmåden. Brugspligt	250
3. Retserhvervelse ved ibrugtagning	253
4. Tidsprioriteten. Prækclusion m.v.	254
C. <i>Beskyttelsens objekt</i>	254
1. Varemærkernes symbolkarakter og funktion	254
2. De forskellige varemærketyper	256
3. Kravet om særpræg	258
4. Andre krav	260
D. <i>Beskyttelsens subjekt</i>	261
1. Fysiske og juridiske personer	261
2. Varemærkerettens overgang ved overdragelse, arv og kreditorforfølgning	261
3. Agentvaremærker	263
E. <i>Beskyttelsens indhold</i>	264
1. Den varemærkeretlige eneret	264
2. Varemærkeretlig konsumtion	266
a. Omsætning inden for EF	267
b. Forandrede varer	268
c. Handel ud over EF-territoriet. Ægte-vare problemet	269
F. <i>Krænkelsspørgsmålet</i>	272
1. Forvekslingskriteriets udvikling og almindelige indhold	272
2. Nærmere om mærke-lighedsbedømmelsen	276
3. Nærmere om varelighedsbedømmelsen	280
a. Hovedreglen	280
b. Formalregistrerede varemærker	281
c. Velkendte mærker	283
G. <i>Indskrænkninger</i>	284
(1) Eget navn m.v.	285
(2) Artsangivelser	285
(3) Henvisningsbrug	285
(4) Sammenlignende reklame	287
H. <i>Varighed og ophør i øvrigt</i>	288
1. Den tidsbegrænsede ret. Registreringens fornyelse.	288
2. Ophævelse af registreringen ved oprindelige mangler ..	288
3. Efterfølgende forhold	289
a. Brugspligt	289
b. Degeneration	291
c. Vildledelse	293

Kapitel VII		
Immaterielretlige kontraktsforhold		295
A.	<i>Almene principper</i>	295
1.	Overdragelsesprincippet. Anvendelsen af kontraktsrettens almindelige regler	295
2.	Fuldstændige ctr. partielle overdragelser. Specialitetsprincippet.	296
3.	Overdragelse af fremtidige værker	297
4.	Særlige pligter for erhverver og overdrager	298
5.	Vidreoverdragelse af rettighederne	298
6.	Lovvalget ved internationale kontrakter	299
B.	<i>Fuldstændige overdragelser</i>	301
1.	Købelovgivningens anvendelse	301
2.	Manglende lønsomhed og tekniske mangler	302
3.	Retlige mangler	303
C.	<i>Partielle overdragelser</i>	305
1.	Forlagskontrakter	305
a.	Risikofordelingen. Royaltysystemet. Normalformularen. UBVA.	305
b.	Forfatterens pligter	307
c.	Forlagets pligter	309
2.	Filmkontrakter	312
a.	Rettighedernes samling	312
b.	Præexisterende værker og senere bidrag	313
c.	Visningen	316
3.	Licensaftaler	317
a.	Simple og exclusive licenser. Internationale og nationale licenser	317
b.	Monopolretlige spørgsmål	320
c.	Licensgivers pligter	322
d.	Licenstagers pligter	323
Kapitel VIII		
Sanktionslæren		326
A.	<i>Lovgrundlaget og de generelle problemer, bl.a. bevisførelsen</i>	326
B.	<i>Forbud</i>	328
1.	Fogedforbud	328
2.	Justifikationssagen. Undladelsesdomme.	330
C.	<i>Straf</i>	330
D.	<i>Erstatning</i>	331
1.	Erstatning for lidt tab	332
2.	Rimeligt vederlag for udnyttelsen	333
3.	Rimelighedserstatning, når god tro	334
4.	Godtgørelse for ikke-økonomisk skade	335
5.	Oversigt over retspraxis	335
E.	<i>Tilintetgørelse m.v.</i>	336
<i>Stikordsregister</i>		337